

H O T Ă R Ă R E A nr.1-236/2025

**cu privire la examinarea contestației Inspecției procurorilor și a Xxxxxx Xxxxxx
împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-45/2024 din 06.12.2024**

10 iulie 2025

municipiul Chișinău

Examinând în ședință deschisă contestația Inspecției procurorilor și a Xxxxxx Xxxxxx împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-45/2024 din 06.12.2024, audiind informația prezentată de către doamna Aliona Nesterov, Consiliul Superior al Procurorilor–

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-45/2024 din 06.12.2024, s-a încetat procedura disciplinară în privința procurorilor în Procuratura raionului Dondușeni, Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev.

La 12.12.2024, inspectorul Constantin Miron și Xxxxxx Xxxxxx au înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor prin intermediul Colegiului de disciplină și etică o contestație împotriva Hotărârii nr.3-45/2024 din 06.12.2024, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, cu constatarea comiterii de către procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev a abaterii disciplinare prevăzute de art.38 alin. a), b) și e¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

I. Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară:

La data de 12.09.2024, cet.Xxxxxx Xxxxxx a înaintat o sesizare Consiliului Superior al Procurorilor, referitor la pretinse abateri disciplinare comise în exercițiul funcției de către procurorii din cadrul Procuraturii raionului Dondușeni, Aurel Grigoriev și Nicolae Solomei.

Prin sesizarea de referință, autoarea reclamă inacțiunea procurorilor, care nu ar fi întreprins măsuri legale în privința ofițerului de urmărire penală Xxxx Xxxxx, permițând astfel nereguli în activitatea acestuia. Aceste nereguli, susține petenta, au condus la o calificare juridică eronată a acțiunilor lui Xxx Xxxx. Astfel, la data de 18.09.2023, procurorul Aurel Grigoriev din cadrul Procuraturii raionului Dondușeni a emis o ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale, iar ulterior, la xx.xx.2023, a fost pornit un proces contravențional în privința lui Xxx Xxxx, în baza art. 335 din Codul Contravențional, fiindu-i aplicată o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 1000 de lei.

Autoarea sesizării menționează că, din actele procesului contravențional, reiese faptul că soția lui Xxx Xxxx, Xxxxx Xxxxx, nu are nicio calitate procesuală, deși ar fi participat la săvârșirea contravenției.

Ca urmare a mai multor plângeri adresate Procuraturii Generale, la data de 29.12.2023, ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din xx.xx.2023 a fost anulată, iar materialele cauzei au fost restituite organului de urmărire penală al IP Dondușeni pentru efectuarea unui control suplimentar.

În urma acestui control, la indicația procurorului Aurel Grigoriev, a fost pornită urmărirea penală în temeiul art. 179 Cod Penal – violare de domiciliu, deși, potrivit celor menționate de autoarea sesizării, pentru aplicarea acestui articol este necesară plângerea victimei.

Nefiind de acord cu acțiunile procurorilor sus-menționați, petenta a înaintat, în mod repetat, mai multe plângeri către Procuratura Generală. Ca urmare a acestora și reieșind din lacunele constatate, prin Ordonanța Procurorului General Ion Munteanu din xx.xx.2024, s-a dispus retragerea materialelor procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx de la organul de urmărire a Inspectoratului de poliție Dondușeni și transmiterea acestora pentru efectuarea urmăririi penale Inspectoratului de poliție Edineț.

Autoarea sesizării mai menționează că, în urma discuțiilor purtate cu un ofițer din cadrul Inspectoratului de Poliție Edineț, a constatat lipsa mai multor file din dosarul penal, inclusiv a unor date privind amprente digitale ridicate de pe portmoneul personal. Aceste circumstanțe și lipsuri identificate denotă, în opinia sa, faptul că organul de urmărire penală din Dondușeni nu a întreprins toate acțiunile obligatorii de documentare a cazului, ceea ce a condus, în final, la clasarea procesului penal.

În temeiul art. 45 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, sesizarea de referință a fost transmisă, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor procurorilor vizați, prin prisma criticilor formulate de către autoarea sesizării.

II. Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspecția procurorilor:

În urma verificărilor efectuate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, la data de xx.xx.2024 au fost adoptate decizii în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară de referință, menționându-se că acestea și-au găsit confirmarea prin probe administrate.

Potrivit concluziilor Inspecției procurorilor, procurorul Aurel Grigoriev, la xx.xx.2023 primind pentru examinare în ordinea art.274 CPP, procesul penal nr.xxxxxxxxxx pornit de IP Dondușeni la xx.xx.2023, fără a studia și analiza materialele, circumstanțele de drept și de fapt, nefiind asigurată cercetarea sub toate aspectele a cazului sesizat, a adoptat ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, în temeiul pct.3) art.275 din Codul de procedură penală, pe motivul lipsei elementelor infracțiunii, menționând că relațiile dintre justițiabilă și Xxx Xxxx poartă un caracter civil, care urmează a fi soluționat pe cale civilă în instanța de judecată, pornind totodată procedura contravențională în baza art.335 Cod Contravențional, respectiv prin hotărârea adoptată nu a respectat prevederile art.93 alin.(1) și (3) din Codul de procedură penală, dar și-a motivat hotărârea precum că sunt careva datorii în rezultatul tranzacțiilor dintre agenții economici SRL „Xxxxx Xxxxx” administrator fiind Xxxxxx Xxxxxx și SRL „XXXXXXXXXXXX” administrator Xxx Xxxx, bazându-se pe xerocopii (*factura fiscală seria EAC00013458 din xx.xx.2022 și act de verificare privind decontările reciproce dintre SRL „ Xxxxx Xxxxx și SRL „ XXXXXXXXXXXX)* autenticitatea și proveniența cărora nu este confirmată, nefiind respectată procedura de anexare a actelor la procesul penal.

La fel, nu a probat că făptuitorul ar fi exercitat un drept legitim sau presupus în mod arbitrar prin încălcarea ordinii stabilite, în condițiile în care victima Xxxxxx Xxxxxx a declarat că nu-l cunoaște pe Xxx Xxxx.

Referitor la sesizarea cet. Xxxxxx Xxxxxx privind depozitarea de mijloace bănești în sumă de Xxxx euro, conform celor relatate de victimă, a fost însoțită de pătrunderea făptuitorului în automobil fără consimțământul acesteia, acțiuni pe care procurorul Aurel Grigoriev a evitat să le examineze și prin prisma art.179 Cod penal, or, potrivit art. 19 și 254 alin.(1) CPP „ *Organul de urmărire penală este obligat să ia*

toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

La fel, analizând ordonanța din xx.xx.2023 se atestă că procurorul Aurel Grigoriev, constatând în acțiunile numitului Xxx Xxxx a elementelor constitutive a contravenției prevăzute la art.335 Cod contravențional, a invocat greșit temeiul de drept al soluției de refuz în pornirea urmăririi penale, făcând trimitere la pct.3) art.275 Cod de procedură penală, și nu celui prevăzut la pct.4¹) din același articol *..urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care fapta constituie contravenție".*

În cadrul procesului contravențional, procurorul Aurel Grigoriev dispunând prin ordonanța din xx.xx.2023 recunoașterea cet. Xxx Xxxx vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.335 Cod contravențional, contrar prevederilor art.447¹ alin.(3) Cod Contravențional, a omis să indice *în mod clar prin ce s-a manifestat nemijlocit fapta contravențională, locul, timpul și circumstanțele cauzei, care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor juridice, evaluarea pagubelor cauzate de fapta contravențională, adică nu conține elemente esențiale pe care ar trebui să le includă un asemenea act procedural.*

Totodată, s-a constatat că ordonanța din xx.xx.2023 privind rezultatele examinării procedurii contravenționale, nu i s-a adus la cunoștință victimei Xxxxxx Xxxxxx, omisiune care i-a încălcat dreptul la o eventuală contestare a hotărârii.

În continuare, cu toate că ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale a fost anulată de procurorul ierarhic superior, procurorul Aurel Grigoriev, având un rol pasiv în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, contrar prevederilor art.52 din Codul de procedură penală, nu a întreprins nici o acțiune sa inițieze procedura de anulare a ordonanțelor din xx.xx.2023 și xx.xx.2023 privind procedura contravențională și de sancționare a cet. Xxx Xxxx, cu întoarcerea executării sancțiunii, or, este logic și legal de a anula ordonanțele date, prin faptul că hotărârea inițială de neîncepere a urmăririi penale a fost anulată.

Ulterior, procurorul Aurel Grigoriev, care fiind conducătorul urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx pornită la xx.xx.2024 în baza art. 179 alin.(1) Cod penal (*ca rezultat al examinării materialelor procesului penal nr.xxxxxxxxxxxx din xx.xx.2023*), nu intervine, în vederea anulării acestui proces-verbal, or, potrivit legii, nu poate fi citată și audiată în calitate de martor persoana față de care există anumite probe că a săvârșit infracțiunea ce se investighează.

La fel, contrar prevederilor art.52 alin. (1) pct.8) din Codul de procedură penală, procurorul Aurel Grigoriev, care fiind desemnat conducătorul urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx nu a intervenit în vederea anulării ordonanței ofițerului de urmărire penală din xx.xx.2024 prin care sa respins cererea cet. Xxxxxx Xxxxxx, pe motiv că nu are calitate de (*victimă sau parte vătămată*), or, potrivit materialelor cauzei penale, încă la data de xx.xx.2023 dna Xxxxxx Xxxxxx, de către același ofițer de urmărire penală Xxx Xxxx, a fost recunoscută și audiată în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal nr.xxxxxxxxxxxx în baza căruia a fost pornită urmărirea penală pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx.

La fel, procurorul Aurel Grigoriev, la data de xx.xx.2024 adoptând ordonanța de punere sub învinuire a lui Xxx Xxxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.1) Cod penal, a încălcat, flagrant, prevederile art.7 alin. (2) Cod procedură penală și art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția europeană a drepturilor omului ,or, la data înaintării învinuirii nu era anulată ordonanța din xx.xx.2023 prin care Xxx Xxxx a fost

sanționat în baza art.335 Cod contravențional, pentru aceleași fapte.

Tot atunci, procurorul a omis să indice în ordonanța de punere sub învinuire dacă în rezultatul infracțiunii s-au cauzat prejudicii materiale, mărimea acestuia, rolul fiecărei persoane la comiterea faptei, ordonanță care s-a realizat cu încălcarea prevederilor art.281 alin.(2) Cod de procedură penală or, aceasta fie nu conține elemente esențiale pe care ar trebui să le includă un asemenea act procedural: caracterul vinei, motivul săvârșirii infracțiunii, fie acestea au fost redactate sumar și voalat, mijloacele, modul de săvârșire a infracțiunii și consecințele infracțiunii.

Urmare a acțiunilor și, după caz, inacțiunilor necorespunzătoare legii ale procurorului Aurel Grigoriev, pe caz s-au produs mai multe încălcări a legii procesual - penale și celei de drept substanțial și, deși nerevindecate de către părțile procesului penal, în principal, acestea i-au fost încălcate mai multe drepturi garantate atât de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și de legislația națională, după cum urmează: dreptul la un proces echitabil art.6 CEDO, art.7; 19 alin.(3); 52 alin.(1) pct. 1), 3), 6); 93; 101; 263 alin.(5); 274 alin.(7); 275; 276; 281 alin.(2); 285 alin.(10) Cod de procedură penală; art.179, 187 Cod penal și art.45, 374, 383, 396 alin.(3), 446 lit. b), 447¹ Cod Contravențional. În secundar, prin încălcarea evidentă a legii, a fost afectat prestigiul instituției Procuraturii.

În continuare, potrivit argumentelor Inspecției procurorilor, procurorul Nicolae Solomei, în calitate de procuror ierarhic superior, prin acțiunile și inacțiunile sale a încălcat prevederile art. 531 alin. (2) pct. a), d), f) din Codul de procedură penală, nerespectând sarcinile și atribuțiile de serviciu prevăzute la pct. 2.3, 2.12 și 2.18 din Dispoziția procurorului-șef al Procuraturii raionului Dondușeni nr. 7 din 18.04.2023 „Cu privire la distribuirea obligațiunilor de serviciu procurorilor, funcționarilor publici și personalului tehnic”.

De asemenea, s-a constatat că, primind spre examinare plângerile depuse de Xxxxxx Xxxxxx la datele de 30.10.2023 și 10.11.2023, prin care aceasta își exprima dezacordul față de acțiunile ofițerului de urmărire penală și decizia procurorului Aurel Grigoriev privind refuzul în pornirea urmăririi penale, procurorul Nicolae Solomei a înregistrat aceste plângeri cu nr. xxxxx/23 și xxxxx/23 și le-a examinat ca simple petiții, în conformitate cu Codul administrativ, contrar prevederilor art. 299¹–299² din Codul de procedură penală.

În răspunsul său, a informat petenta că „în acțiunile ofițerului de urmărire penală Xxx Xxxx, cât și ale procurorului Aurel Grigoriev, nu au fost constatate încălcări ale legislației procesual-penale sau de altă natură, iar intervenția procurorului cu acte de reacționare este inoportună.” Totodată, a comunicat petentei că, în cazul în care nu este de acord cu răspunsul primit, îl poate contesta în instanța de judecată, în conformitate cu art. 191 din Codul administrativ, iar dacă consideră că i-a fost încălcat un drept prin activitatea administrativă a Procuraturii raionului Dondușeni, poate sesiza judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, conform art. 189 din același cod.

Ulterior, în baza notei de observație a Procuraturii Generale din 21.12.2023, a reacționat tardiv, emițând, la data de xx.xx.2023, o ordonanță prin care a anulat ordonanța emisă anterior de procurorul Aurel Grigoriev la xx.xx.2023, privind refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx, calificând-o drept neîntemeiată.

Ulterior, contrar normelor menționate anterior, fără a aprecia materialele procesului penal și fără a ține cont de observațiile Procuraturii Generale, inclusiv pct. 2.37 din Dispoziția nr. 7 „Cu privire la distribuirea obligațiunilor de serviciu

procurorilor, funcționarilor publici și personalului tehnic”, procurorul Nicolae Solomei nu a intervenit pentru anularea ordonanțelor emise de procurorul Aurel Grigoriev la xx.xx.2023 și xx.xx.2023, prin care a fost pornit procesul contravențional și, respectiv, a fost sancționat cetățeanul Xxx Xxxx.

Mai mult, în nota de referință se menționează expres că ordonanța din xx.xx.2023 nu conține elementele esențiale prevăzute de art. 447¹ alin. (3) Cod contravențional, cum ar fi: fapta constatată, locul, timpul, circumstanțele, scopul, mijloacele, prejudiciul etc.

Or, în condițiile în care a fost anulată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, în care motivul de fapt a fost indicat ca „fapta constituie contravenție”, fiind dispusă totodată pornirea procesului contravențional, era firesc și logic ca ordonanțele ulterioare, care derivă din hotărârea anulată, să fie și ele anulate, cu întoarcerea executării sancțiunii și restituirea procesului penal pentru efectuarea unui control suplimentar.

De asemenea, din cauza rolului pasiv al procurorului adjunct Nicolae Solomei, în calitate de procuror ierarhic superior, și în condițiile în care în ordonanța de sancționare din xx.xx.2023 nu sunt constatate nici fapta, nici prejudiciul, neanularea acestui act face ca partea vătămată să fie în imposibilitate de a-și recupera prejudiciul, fiind astfel încălcat art. 6 din CEDO privind dreptul la un proces echitabil.

Tot procurorul Nicolae Solomei, acționând cu aceeași abordare subiectivă și contrar prevederilor art. 53¹ alin. (2) pct. a), d), f) din Codul de procedură penală, deși cunoștea că ordonanța din xx.xx.2023 prin care Xxx Xxxx a fost sancționat contravențional (art. 335 Cod contravențional) nu a fost anulată, nu a intervenit pentru a anula nici ordonanța de punere sub învinuire emisă de procurorul Aurel Grigoriev la xx.xx.2024 în baza art. 179 Cod penal, în dosarul penal nr. xxxxxxxxxxxx, pentru aceleași fapte. Această situație a condus la încălcarea art. 7 alin. (2) din Codul de procedură penală, precum și a art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ne bis in idem).

Ca urmare a acțiunilor și, după caz, inacțiunilor neconforme cu legea ale procurorului Nicolae Solomei, în cauză s-au produs multiple încălcări ale normelor de drept procesual penal și de drept substanțial. Deși aceste încălcări nu au fost revendicate formal de către părțile procesului penal, ele au condus la afectarea unor drepturi garantate atât de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât și de legislația națională, după cum urmează:

- Dreptul la un proces echitabil – art. 6 CEDO;
- Art. 7, art. 19 alin. (3), art. 93, art. 101, art. 263 alin. (5), art. 274 alin. (7), art. 275, art. 276, art. 281 alin. (2), art. 282, art. 531 alin. (2) pct. a), d), f) din Codul de procedură penală;
- Art. 179 Cod penal;
- Art. 45, art. 374, art. 383, art. 396 alin. (3), art. 446 lit. b), art. 447¹ Cod contravențional.

În subsidiar, prin încălcarea evidentă a legii, a fost afectat și prestigiul instituției Procuraturii.

Inspekția procurorilor a examinat acțiunile procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev prin prisma abaterii disciplinare prevăzute la art.38 lit. a), b) și e¹) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 (în vigoare de la 01.08.2016):

- a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;
- b) nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare

rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora;

e¹) săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Prin Deciziile din xx.xx.2024, Inspecția procurorilor a transmis materialele procedurii disciplinare în privința procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

III. Constatările Colegiului de disciplină și etică:

Prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-45/2024 din 06.12.2024, s-a încetat procedura disciplinară în privința procurorilor în Procuratura raionului Dondușeni, Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, pe motiv că nu s-a constatat comiterea unei abateri disciplinare.

În acest sens, Colegiul examinând probele administrate, audiind reprezentantul Inspecției procurorilor, Constantin Miron și procurorii Aurel Grigoriev și Nicolae Solomei, a constatat că în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a),b) și e¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

La adoptarea deciziei, Colegiul a ținut cont și de faptul că, la xx.xx.2024, prin ordonanța Procurorului General, la cererea petentei Xxxxxx Xxxxxx, cauza penală nr.xxxxxxxxxx a fost retrasă din gestiunea organului de urmărire penală al IP Dondușeni și transmisă, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale, organului de urmărire penală al IP Edineț.

În motivarea cererii sale de retragere a cauzei penale, cet. Xxxxxx Xxxxxx a solicitat și anularea tuturor ordonanțelor Procuraturii Dondușeni pe caz, deoarece contravin prevederilor Codului de procedură penală și Codului Penal.

Ca rezultat al verificărilor cu titlul ierarhic superior a ordonanțelor contestate, Procurorul General în ordonanța sa din xx.xx.2024 a subliniat că „...din analiza ordonanțelor menționate supra, constat lipsa temeiurilor de a interveni în vederea anulării a careva din respectivele acte procesuale, pe motivul neconstatării încălcării drepturilor sau libertăților participanților la proces la emiterea acestora, în speță, în raport cu partea vătămată Xxxxxx Xxxxxx... ”.

La rândul său, potrivit art.374 alin.(3) din Codul contravențional, *procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte*, doctrina contravențională la acest compartiment se referă numai la constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale. O astfel de noțiune ca anulare a ordonanțelor de către procurorul ierarhic superior ca fiind ilegale în Codul contravențional nu este prevăzut (a se vedea art.374, art.386, art.396, art.447¹, art.448).

Mai mult, potrivit reglementărilor enunțate, în Recomandarea Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție cu nr.41 *Cu privire la aplicarea prevederilor art.448 Cod Contravențional, contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție*,

ordonanța procurorului asupra cauzei contravenționale emise în urma examinării cauzei, este un act juridic, care are trăsăturile actului administrativ individual și produce efecte juridice concrete. Drept urmare, reieșind din conținutul articolului 395 alin.(2) al Codului contravențional, contestația împotriva ordonanței procurorului, urmează să fie examinată conform procedurii prevăzute în Capitolul VII din Codul Contravențional, care reglementează procedura judecării cauzei contravenționale în instanță.

*În aceeași ordine de idei, art.448 din Codul contravențional, prevede modalitatea de contestare a procesului-verbal cu privire la contravenții, prin care se menționează: *contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8).**

Din cele expuse Colegiul a desprins că, cet. XXXXXX XXXXXX nu a exercitat sub nici o formă dreptul său de a supune actele procedurale emise de procurorii Aurel Grigoriev și Nicolae Solomei unui control judiciar.

Mai mult în speța dată Colegiul nu a reținut nici faptul îngrădirii dreptului la un proces echitabil a cet. XXXXXX XXXXXX prin neinformarea despre ordonanța contravențională și ordonanța de aplicare a sancțiunii contravenționale emise de procurorul Aurel Grigoriev, ori potrivit prevederilor legale din Codul contravențional, petenta era în drept să-și revendice drepturile sale prin contestare din momentul în care i-a devenit cunoscută această informație.

Colegiul a mai reținut că, în ceea ce privește acțiunile imputate procurorului Nicolae Solomei privind neexaminarea plângerilor depuse de cet. XXXXXX XXXXXX în temeiul prevederilor art. 299–299² Cod de procedură penală, deși, aparent, aceste acțiuni ar putea fi calificate ca fiind în afara cadrului legal, situația a fost remediată ulterior. Astfel, prin ordonanța din xx.xx.2023, a fost anulată ordonanța emisă de procurorul Aurel Grigoriev la data de xx.xx.2023, prin care se dispusese refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx.

În aceste circumstanțe, omisiunea procurorului Nicolae Solomei, de a-și îndeplini atribuțiile de procuror ierarhic superior la soluționarea plângerilor inițiale depuse de către cet. XXXXXX XXXXXX, deși formal ar întruni elementele abaterii disciplinare cercetate, însă aceasta nu atinge gradul prejudiciabil al abaterii disciplinare - *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3)*, or, așa cum a fost menționat supra, ulterior plângerea petentei a fost soluționată în ordinea prevederilor art.299 - 299² CPP prin ordonanța din xx.xx.2023, context în care, dreptul pretins lezat, invocat de către cet. XXXXX XXXXXXXX - de a fi soluționată cererea acestora de către un procuror ierarhic superior, prin ordonanță, a fost restabilit integral (*restitutio in integrum*).

În această ordine de idei, Colegiul a constatat că abordarea Inspecției procurorilor cu privire la modul de întocmire a actelor procesuale de către procuror, precum și la plenitudinea urmăririi penale într-o speță concretă – adică analiza legalității și temeiniciei unor ordonanțe emise în cadrul urmăririi penale și al procedurii contravenționale – se dovedește a fi contrară atribuțiilor funcționale ale Inspecției.

Practic, aceasta tinde să se substituie unei instanțe de control judiciar.

Răspunderea individuală pentru exercitarea atribuțiilor funcționale nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată pe o cauză instrumentată la etapa urmăririi penale. Răspunderea ar trebui să fie legată mai cu seamă de respectarea de către procuror a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor ilegale. Simplul fapt că o hotărâre a procurorului, adoptată în cursul procesului penal este supusă criticii de părțile interesate nu înseamnă că procurorul de caz a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea.

Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cauzei penale respective de către procurorii Aurel Grigoriev și Nicolae Solomei nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, respectarea principiului independenței decizionale a procurorului (*art.37 lit. a) din Legea cu privire la Procuratura*), excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

Nu se pot conferi competențe ale altor autorități în această materie în speță Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină, aceste aspecte fiind susceptibile de analiză numai în cadrul controlului ierarhic și jurisdicțional.

În această ordine de idei, Colegiul a constatat că materialele procedurii disciplinare nu relevă motivele pentru care Inspecția procurorilor și-a însușit în totalitate opinia unei instanțe judecătorești vis-a-vis de soluția dispusă pe caz, în detrimentul alteia, în situația în care procurorul ierarhic superior (după analiza ordonanțelor contestate) a constatat lipsa temeiurilor de a interveni în vederea anulării a careva din respectivele acte procesuale.

Colegiul a considerat că procurorii, de rând cu judecătorii, trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Or, conform art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Sub aspectul laturii subiective, Colegiul a reținut, că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare. Or, Colegiul reține că procurorii Aurel Grigoriev și Nicolae Solomei nu au acționat cu intenție sau cu neglijență gravă, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți.

În lipsa unuia dintre elemente constitutive (latura obiectivă și/sau subiectivă) abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Astfel, în cadrul examinării procedurii disciplinare nu au fost identificate temeiuri rezonabile care ar demonstra vinovăția procurorilor Aurel Grigoriev și Nicolae Solomei, prin stabilirea intenției și survenirea de consecințe, pentru existența abaterii disciplinare pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

IV. Circumstanțele și motivele expuse în contestație:

În motivarea contestației depuse, Inspecția procurorilor a menționat că a expediat deciziile și raportul în privința procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev Colegiului de disciplină și etică, pentru faptul că actele procedurale ale procurorilor au fost adoptate cu omisiuni grave, fiind viciate, cu încălcări de norme imperative, care nu au fost corectate, prejudiciind astfel interesul justiției și drepturile și interesele părților în proces, în special a părții vătămate. La caz, consideră că sunt întrunite cumulativ, faptă exprimată prin *acțiune - adoptarea ordonanțelor viciate și inacțiune - necontestarea actelor, vinovăție - neglijența gravă și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs*- încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin asigurarea dreptului victimei la recuperarea prejudiciului cauzat.

În continuare, Inspecția procurorilor a invocat argumente similare celor formulate în sesizare, menționând suplimentar că nu s-a respectat procedura de examinare a cauzei disciplinare în privința procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, or, potrivit art. 50 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură cauza disciplinară se examinează la Colegiul de disciplină și etică cu citarea obligatorie a procurorului vizat în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, a reprezentantului Inspecției procurorilor și a persoanei care a depus sesizarea.

Alin.(2) La examinarea cauzei disciplinare, procurorul și persoana care a depus sesizarea pot fi reprezentați sau asistați de un avocat sau de o altă persoană aleasă de ei în calitate de reprezentant.

Alin.(3) Neprezentarea fără motive întemeiate a procurorului sau a persoanei care a depus sesizarea, sau a reprezentanților acestora citați în mod legal la ședința Colegiului de disciplină și etică nu împiedică examinarea cauzei disciplinare.

Aceleași prevederi le regăsim și în pct.50 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, cauza disciplinară se examinează de Colegiu cu citarea obligatorie a procurorului vizat în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, a reprezentantului Inspecției procurorilor și a persoanei care a depus sesizarea.

Pct.52 prevede că *neprezentarea fără motive întemeiate* a procurorului sau a persoanei care a depus sesizarea, fie a reprezentanților acestora la ședința Colegiului nu împiedică examinarea cauzei disciplinare.

În speță, nu este careva informație sau cerere din partea cet. XXXXXX XXXXXX, prin care să confirme că a fost înștiințată legal despre ședința din 22.11.2024 și din 29.11.2024, mai mult ca atât nu este cerere prin care să solicite examinarea cauzei în absența sa, sau să înștiințeze Colegiul despre motivul neprezentării la ședință. La ședința din 29.11.2024 nici nu s-a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa autorului sesizării.

La materiale sunt doar cererile procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev prin care solicită amânarea ședinței din 22.11.2024 pe altă dată.

În opinia Inspecției procurorilor, Colegiul de disciplină și etică nu a dat o apreciere probelor prezentate și neîntemeiat a ajuns la concluzia că, acțiunile procurorilor nu constituie o abatere disciplinară, în consecință a solicitat casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-45/2025 din 06.12.2024, cu adoptarea unei noi hotărâri privind constatarea abaterii disciplinare și aplicarea unei sancțiuni disciplinare procurorilor în Procuratura raionului Dondușeni, Nicolae Solomei și Aurel

Grigoriev.

În motivarea contestației cet. XXXXXX XXXXXX a menționat că inspectorul Constantin Miron în urma examinării detaliate a probelor corect a ajuns la concluzia că procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev au admis abateri disciplinare, iar faptul că Colegiul de disciplină și etică au încetat procedura disciplinară denigrează imaginea Procuraturii.

În consecință a solicitat admiterea contestației, anularea Hotărârii nr. 3-45/2024 din 06.12.2024 a Colegiului de disciplină și etică, și sancționarea disciplinară procurorilor în procuratura raionului Dondușeni Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev.

V.Procedura în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor:

a) Poziția inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor:

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor, Inspecția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorul Constantin Miron, care a susținut argumentele formulate în contestația înaintată împotriva Hotărârii Colegiului nr. 3-45/2024 din 06.12.2024. Astfel prin acțiunile procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev pentru faptul că actele procedurale au fost adoptate cu omisiuni grave, fiind viciate, cu încălcări de norme imperative, care nu au fost corectate, prejudiciind astfel interesul justiției și drepturile și interesele părților în proces, la caz partea vătămată, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prin asigurarea dreptului victimei la recuperarea prejudicialului cauzat. Ținând cont de toate argumentele expuse în contestație solicită admiterea contestației, casarea hotărârii Colegiului cu adoptarea unei noi hotărâri privind constatarea abaterii disciplinare și aplicarea unei sancțiuni disciplinare procurorilor vizați proporțional acțiunilor/inacțiunilor comise.

Poziția cet. XXXXXX XXXXXX:

Fiind citată legal cet, XXXXXX XXXXXX la data de 08.07.2025 a înaintat o cerere prin care solicită examinarea în lipsă a contestației. Ulterior la data de 10.07.2025 s-a prezentat la ședința Consiliului unde și-a menținut contestația depusă împotriva hotărârii Colegiului, în consecință a solicitat admiterea contestației, casarea hotărârii Colegiului și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procurorii vizați să fie sancționați.

Poziția procurorului Nicolae Solomei:

Procurorul Nicolae Solomei, prezent la ședința Consiliului prin teleconferință, a menționat că audiind contestațiile formulate de către Inspecția Procurorilor și XXXXXX XXXXXX a constatat că acuzațiile sunt aceleași ca și în sesizarea inițială, le consideră nefondate și neîntemeiate, lipsite de suport probatoriu. În legătură cu acest fapt consideră că Colegiul de disciplină și etică a examinat sub toate aspectele circumstanțele invocate în sesizare și în decizia Inspecției Procurorilor, în consecință a solicitat ca contestațiile să fie respinse cu menținerea în vigoare a Hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

Poziția procurorului Aurel Grigoriev:

Procurorul Aurel Grigoriev prezent la ședința Consiliului prin teleconferință a solicitat respingerea contestației formulate de către Inspecția procurorilor și a cet. XXXXXX XXXXXX, deoarece Colegiul de disciplină a examinat sub toate aspectele cauza disciplinară. În partea ce ține despre neinformarea petentei despre soluțiile adoptate la examinarea cererilor, a menționat că în cadrul examinării procesului penal, cet. XXXXX XXXXXX a solicitat ca corespondența să fie expediată la adresa de domiciliul.

În consecință a solicitat respingerea contestațiilor ca fiind neîntemeiate și nefondate.

VI. Motivarea soluției Consiliului Superior al Procurorilor:

Analizând în ansamblu circumstanțele procedurii disciplinare și evaluând explicațiile din ședința de examinare a contestației, urmare a procedurii de deliberare, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea admiterii contestației Inspecției procurorilor și a cet. XXXXXX XXXXXX cu casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică, și adoptarea unei noi hotărâri pentru soluționarea cauzei.

Pentru motivarea concluziei formulate vor fi expuse *infra* raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea deciziei sale pe acest caz.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor, Colegiul de disciplină și etică nu s-a expus și nu a dat o apreciere probelor prezentate în sesizare și în decizia Inspecției procurorilor, care au demonstrat comiterea de către procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigorie a abaterii disciplinare imputate.

În spiritul responsabilității și exigenței impuse de statutul procurorului, este esențial ca fiecare etapă a procedurii disciplinare să fie tratată cu maximă atenție și obiectivitate. Prin urmare, re-analizarea acestui caz și adoptarea unei noi hotărâri nu doar că se impune, ci devine o necesitate pentru garantarea integrității actului de justiție și pentru menținerea încrederii în mecanismele de răspundere disciplinară.

Din constatările Inspecției procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor a desprins trei categorii de pretinse încălcări imputabile procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, potrivit art. 38 lit. a), b) și e¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Se notează că, în accepțiunea Legii nr.200 din 31.07.2023, dispoziția art. 38 lit.a) a fost concretizată, prin stabilirea arealului de obligațiuni prevăzute la art. 6 alin.(3) din legea cu privire la Procuratură, pentru a căror îndeplinire necorespunzătoare procurorul poate fi sancționat disciplinar.

În același context, modificarea adusă articolului 38 lit. b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, reflectă o extindere a normelor referitoare la abaterile disciplinare și reprezintă un pas către o definiție mai precisă a comportamentului considerat inacceptabil pentru un procuror.

De altfel, abaterea disciplinară prevăzută la lit. e¹) art. 38 din Legea nominalizată (*introdus prin LP205 din 26.11.2020*), săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Având în vedere modificările aduse legii speciale în ceea ce privește reglementarea abaterilor disciplinare, precum și constatările Colegiului de disciplină și etică, Consiliul reține că încălcările comise de procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev în exercitarea atribuțiilor de serviciu trebuie încadrate ca o singură abatere disciplinară. În speță, nu poate fi reținut un concurs ideal de abateri disciplinare.

În consecință, Consiliul constată că faptele imputate procurorilor vizați în procedura disciplinară se încadrează în conținutul abaterii disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură, respectiv îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu stipulate la art. 6 alin. (3) din același act normativ.

Această abatere disciplinară constituie, în sine, o normă juridică de trimitere, făcând referire directă la conținutul unei alte dispoziții din același act normativ, care reglementează obligațiile ce revin procurorului în exercitarea atribuțiilor sale funcționale.

Consiliul Superior al Procurorilor consideră necesar a remarca că angajarea răspunderii disciplinare, inclusiv în cazul procurorilor, cere întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare, și anume: obiectul – care constă în relațiile sociale privind contribuirea la înfăptuirea justiției; latura obiectivă – acțiunile ori inacțiunile contrare unei obligații procedurale, specifice cazului; latura subiectivă – care implică vinovăție, survenirea urmărilor prejudiciabile și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs.

Astfel, obiectul juridic al abaterii disciplinare îl reprezintă relațiile sociale care reglementează obligațiile de serviciu și normele de conduită ce trebuie respectate de procurori, având în vedere funcția pe care o exercită. Aceste relații sunt afectate de fapta procurorului implicat în procedura disciplinară.

Sub aspectul laturii obiective a abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor reține că procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, fiind persoane cu funcție de demnitate publică și conștientizând rolul și importanța atribuțiilor ce îi reveneau în cadrul exercitării funcției, și-au îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu prevăzute la art. 6 alin.(3) și anume, a obligațiilor prevăzute de lit. a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, Nicole Solomei exercitând funcția de procuror ierarhic superior, primind spre examinare plângerile adresate de către Xxxxxx Xxxxxx, prin care își exprimă dezacordul față de acțiunile ofițerului de urmărire penală, Xxxx Xxxxx și ale procurorului Aurel Grigoriev cu privire la refuzul în pornirea urmăririi penale, contrar prevederilor art. 299¹-299² Cod de procedură penală, examinează plângerile ca simple petiții, în ordinea prevăzută de codul administrativ, ceea ce contravine sarcinilor și atribuțiilor de adjunct ce îi revin în calitate de adjunct conform pct. 2.3; 2.12; 2.18 și 2.31 din Dispoziția nr. 7 din 18.04.2023 *cu privire la distribuirea obligațiunilor de serviciu a procurorilor, funcționarilor publici și personalului tehnic*”.

În continuare Nicolae Solomei, exercitând funcția de procuror ierarhic superior în temeiul pct. 2.37 din Dispoziția nr. 7 din 18.04.2023 *cu privire la distribuirea obligațiunilor de serviciu a procurorilor, funcționarilor publici și personalului tehnic*” urma să asigure coordonarea și respectarea activității procurorului Aurel Grigoriev la examinarea procesului penal, astfel, având un rol pasiv a dus la adoptarea unor hotărâri contrar legislației-procesul penală, partea vătămată fiind în imposibilitate de a-și recupera prejudiciul, în așa mod fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

Tot procurorul Nicolae Solomei, acționând în mod similar și manifestând aceeași atitudine subiectivă, a încălcat prevederile art. 53¹ alin. (2) lit. a), d), f) din Codul de procedură penală, ignorând sarcinile și atribuțiile ce îi revin în exercitarea funcției, deși cunoștea faptul că ordonanța din xx.xx.2023, prin care cetățeanul Xxx Xxxx a fost sancționat contravențional în temeiul art. 335 din Codul contravențional, nu a fost anulată, procurorul nu a întreprins demersuri pentru anularea ordonanței de punere sub învinuire emisă ulterior pe numele aceluiași cetățean, la data de xx.xx.2024, de către

procurorul Aurel Grigoriev, în baza art. 179 din Codul penal, în cadrul cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx, pentru aceleași fapte.

Această inacțiune a avut ca efect încălcarea dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Codul de procedură penală, precum și a art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care interzic dubla sancționare pentru aceeași faptă.

Aferent acțiunilor/inacțiunilor procurorului Aurel Grigoriev, Consiliul reține că având un rol pasiv în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, fiind anulată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din xx.xx.2023, contrar prevederilor art. 52 din Codul de procedură penală, nu întreprinde nici o acțiune să inițieze procedura de anulare a ordonanțelor sale din xx.xx.2023 și xx.xx.2023, privind procedura contravențională și sancționarea a cet. Xxx Xxxx, ori aceste acțiuni au dus la încetarea totală la procesului penal.

Un argument suplimentar ce confirmă pasivitatea procurorului Aurel Grigoriev la examinarea cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx din xx.xx.2024, pornită în temeiul sesizării cet. Xxxxxx Xxxxxx, îl constituie omisiunea acestuia de a dispune anularea procesului-verbal de audiere a unui martor, deși existau circumstanțe care indicau implicarea acestui faptă prejudiciabilă sesizată de partea vătămată.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) pct. 6) CPP, procurorul este obligat să verifice legalitatea administrării probelor și să asigure respectarea drepturilor procesuale ale participanților. De asemenea, art. 94 alin. (1) și (2) CPP prevede excluderea probelor obținute cu încălcarea esențială a dispozițiilor procedurale ori prin violarea drepturilor și libertăților fundamentale.

În speță, audierea în calitate de martor a unei persoane față de care existau probe privind implicarea sa în săvârșirea faptei investigate contravine normelor imperative ale Codului de procedură penală, iar inacțiunea procurorului în această privință denotă o conduită necorespunzătoare atribuțiilor sale legale.

În continuare, contrar art. 52 alin. (1) pct. 8) CPP, procurorul Aurel Grigoriev, în calitate de conducător al urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxxxx, nu a dispus anularea ordonanței din xx.xx.2024, emisă de ofițerul X. Xxxxxx, prin care cererea dnei Xxxxxx Xxxxxx a fost respinsă pe motiv că nu ar avea calitate procesuală, această decizie fiind neîntemeiată, or dna Xxxxxx Xxxxxx fusese recunoscută și audiată anterior, la xx.xx.2023, ca parte vătămată în cauza nr. xxxxxxxxxxxx, care a stat la baza inițierii urmăririi penale în dosarul pornit ulterior, ori conform normei citate procurorul anulează ordonanțele ilegale, modifică sau completează ordonanțele neîntemeiate ale organului de urmărire penală.

Astfel, Consiliul consideră inacceptabilă concluzia Colegiului de disciplină și etică cu referire prestația profesională a procurorilor și la rolul acestora în examinarea cazului dat, bazat pe independența procesuală și propria convingere garantată de lege.

O astfel de conduită contravine principiilor fundamentale ale statutului profesional al procurorului, consacrate prin Constituție și legislația națională aplicabilă.

Aceasta relevă deficiențe grave în înțelegerea și asumarea rolului procurorului stabilit de lege, constituind o încălcare a obligației de responsabilitate.

Principiul independenței procesuale a procurorului este, fără îndoială, un pilon fundamental ce susține realizarea dreptului la un proces echitabil. Totuși, Consiliul Superior al Procurorilor notează că acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind o posibilitate de a acționa după propria voință, deoarece independența nicidecum nu poate fi văzută ca un privilegiu personal, aceasta reprezintă o garanție acordată

cetățenilor spre a le confirma că toate cazurile sunt examinate în mod echitabil și conform legii.

În această ordine de idei se menționează Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia *independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză*, normă care se regăsește și în pct.6.2.1 din Codul de etică al procurorilor și care indică asupra faptului că legea este unicul izvor al propriei convingeri a procurorului atunci când examinează cazurile ce îi sunt repartizate.

Astfel, Consiliul Superior al Procurorilor este de acord cu raționamentele Inspecției procurorilor expuse în contestație, privind angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor, care au admis omisiuni la examinarea procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx și a cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx, inclusiv la examinarea adresărilor și contestărilor cet. Xxxxxx Xxxxxx, nefiind posibilă invocarea justificării că în așa fel a fost exteriorizat raționamentul logico-juridic, bazat pe independența procesuală garantată de lege.

Subliniem că comportamentul procurorilor au fost contrare obligațiilor stabilite de normele penale, procesual-penale și etice, acționând în lipsa loialității adecvate, care trebuie să caracterizeze soluțiile procesual-penale pe care le dispune un procuror în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, care includ cerința de luare a tuturor măsurilor rezonabile de care dispun organele de anchetă pentru a obține probe referitor la faptele sesizate.

Prin urmare, analiza materialelor cauzei indică faptul că procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev și-au exercitat atribuțiile de serviciu în mod defectuos, acționând într-un mod necorespunzător față de responsabilitățile funcționale care îi revin. Or, potrivit constatărilor procurorului-șef interimar al Secției urmărire penală a Procuraturii Generale, Oleg Gîrbu, în urma controlului ierarhic superior efectuat, s-a constatat caracterul incomplet al investigațiilor cu specificarea concretă a patru probleme identificate, nefiind asigurată cercetarea sub toate aspectele a cazului sesizat iar decizia adoptată în cadrul procesului penal a condus la restrângerea accesului liber la justiție al victimei, fapt ce constituie un viciu fundamental.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că autoritățile trebuie să depună eforturi serioase pentru a stabili circumstanțele faptelor investigate. Ele nu pot închide anchetele pe baza unor concluzii pripite sau nefondate, ci sunt obligate să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili pentru obținerea probelor relevante.

În speță, procurorul de caz, Aurel Grigoriev, cât și procurorul ierarhic superior, Nicolae Solomei au omis investigarea acuzațiilor de deposdare de mijloace bănești, or conform celor declarate de către victimă, deposdarea a fost însoțită de pătrunderea făptuitorului în mijlocul de transport al părții vătămate, fără consimțământul acesteia, astfel comportamentul procurorului a fost contrar obligațiilor stabilite de normele penale, procesual penale și etice, dânsul acționând în lipsa loialității adecvate, care trebuie să caracterizeze soluțiile procesual-penale pe care le dispune un procuror în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, care includ cerința de luare a tuturor măsurilor rezonabile de care dispun organele de anchetă pentru a obține probe referitor la faptele sesizate.

Prin urmare, procurorul nu a avut un rol activ în cadrul procesului penal la acumularea probelor pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, încălcând art. 19 alin. (3) și art. 254 alin. (1) din Codul de procedură penală.

În prezenta cauză, nu pot fi reținute ca întemeiate constatările Colegiului de disciplină și etică potrivit cărora Inspecția procurorilor ar fi depășit limitele atribuțiilor sale funcționale prin analizarea legalității și temeiniciei actelor procesuale emise de procurori în cadrul urmăririi penale și al procedurii contravenționale.

Consiliul reține că, în conformitate cu dispozițiile art. 89¹ alin. (8) lit. a) și b) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, Inspecția procurorilor este abilitată să examineze abaterile disciplinare comise de procurori, inclusiv în ceea ce privește comportamentul profesional manifestat în activitatea de urmărire penală. Cu toate acestea, analiza exercitată de Inspecție nu vizează legalitatea în sensul strict al actelor procesuale emise (care intră în sfera controlului ierarhic și judiciar), ci comportamentul procurorului prin prisma respectării principiului supremației legii, a standardelor de etică profesională și a drepturilor fundamentale ale persoanei.

În acest context, se subliniază că Inspecția este în drept să verifice dacă, în exercitarea atribuțiilor sale, procurorul a acționat cu diligență, imparțialitate și în conformitate cu obligațiile sale de a proteja drepturile și libertățile persoanei, consfințite de Constituție și de instrumentele internaționale în materie de drepturi ale omului, în special de articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul oricărei persoane la un proces echitabil.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat constant că autoritățile naționale, inclusiv cele de urmărire penală, au obligația pozitivă de a asigura un echilibru între interesele justiției și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei.

Astfel, controlul exercitat de Inspecția procurorilor, în limitele competenței sale legale, asupra conduitei procurorului în procesul de investigare a cauzelor penale, nu poate fi interpretat ca o ingerință în actul de justiție sau ca o substituie a instanței de control judiciar. Această activitate de verificare se înscrie în sfera responsabilității instituționale privind supravegherea respectării standardelor de conduită profesională și deontologică, prevăzute de Codul de etică și conduită al procurorului.

În consecință, concluzia Colegiului potrivit căreia Inspecția procurorilor și-ar fi depășit atribuțiile nu se susține în fapt și în drept.

În continuare, analizând materialele procedurii disciplinare, Consiliul constată că prin ordonanța Procurorului General, Ion Munteanu din xx.xx.2024, s-a admis plângerea înaintată de cet. XXXXXX XXXXXX, s-a retras cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx din gestiunea OUP IP Dondușeni și s-a transmis pentru continuarea efectuării urmăririi penale la IP Edineț, conducerea urmăririi penale fiind pusă în sarcina Procuraturii raionului Edineț.

Ulterior, prin ordonanța procurorului Igor Rusnac din cadrul Procuraturii raionului Edineț, emisă la data de xx.xx.2024, a fost dispusă încetarea integrală a urmăririi penale față de Xxx XXXX, în temeiul art. 285 alin. (2) lit. 2) din Codul de procedură penală, motivându-se, între altele, că: „*există o hotărâre neanulată pe aceleași fapte și în privința aceleiași persoane*”.

În motivarea soluției de sancționare, Consiliul reține și constatările inspecției despre în acțiunile procurorului Aurel Grigoriev despre neinformarea petentei asupra rezultatelor procesului contravențional, or informarea părții vătămate despre soluțiile

adoptate pe caz reprezintă izvorul efectivității dreptului la apărare, fiind momentul declanșator al strategiei de apărare a părții vătămate și momentul din care acesta beneficiază de garanțiile procesuale conferite de art. 6 din Convenția Europeană.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor, o asemenea stare de fapt, ce reflectă o lipsă evidentă de diligență profesională, este lipsită de orice justificare rezonabilă și denotă deficiențe grave în conștientizarea și asumarea rolului constituțional și legal al procurorului. Această conduită este contrară obligației de responsabilitate profesională, încălcând în mod fundamental statutul procurorului.

Esența exercitării oneste și conștiincioase a funcției de procuror presupune manifestarea continuă a obiectivității, rigorii profesionale, analizei lucide și imparțiale a circumstanțelor și a unui interes autentic pentru aflarea adevărului în fiecare cauză dedusă examinării, excluzând orice formă de calificare arbitrară sau distorsionată a faptelor.

Rolul procurorului, în accepțiune funcțională și constituțională, constă în aplicarea legii prin raportarea particularităților fiecărei spețe la normele legale incidente, în vederea adoptării unei soluții conforme cu legea, care să asigure respectarea ordinii juridice și delimitarea clară a competențelor de soluționare, fără denaturarea naturii conflictului juridic.

În speță, latura subiectivă a conduitei imputate se deduce din modul în care procurorul și-a gestionat activitatea procesuală, precum și din atitudinea manifestată față de aplicarea normelor de drept relevante. Această conduită trădează o abordare superficială și neconformă cu standardele de profesionalism și responsabilitate impuse de calitatea de titular al acțiunii penale, constituind un temei serios de examinare sub aspect disciplinar.

Pentru existența abaterii disciplinare nu este suficient să se constate că procurorul a comis o încălcare descrisă la art. 38 din Legea cu privire la Procuratură, ci este absolut necesar a se stabili dacă această faptă a fost comisă de către autorul ei și cu forma de vinovăție prevăzută de lege.

Potrivit art. 36 alin.(2) din Legea cu privire la procuratură, procurorii sînt sancționați disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art.38, doar în cazul în care au fost săvârșite cu intenție ori cu neglijență gravă, conform prevederilor art. 38¹.

Se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care procurorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art. 38 lit. f) fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de procuror trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-o înțeleasă.¹

În speță, latura subiectivă se exprimă prin forma de vinovăție, neglijența gravă, or, procurii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev au admis încălcarea gravă a normelor de drept procedural, fără a-și da seama de consecințele eventuale care vor surveni, deși puteau și trebuiau să le prevadă, considerând neîntemeiat că aceste consecințe nu se va produce.

Potrivit art.41 alin.(2) al Legea cu privire la Procuratură, sancțiunea disciplinară

¹ Art.38/1 alin.(2) din Legea cu privire la Procuratură.

se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Subliniem că drept consecințe ale acestor abateri disciplinare sunt încălcarea drepturilor părții vătămate la un proces echitabil, deteriorarea încrederii și a respectului opiniei publice față de funcția de procuror, cu consecința afectării imaginii sistemului Procuraturii.

Consiliul, rezumând cele constate, având în vedere că materialele cauzei disciplinare reflectă posibile carențe persistente în exercitarea atribuțiilor de serviciu, iar simpla aplicare a unei sancțiuni disciplinare nu ar răspunde suficient nevoii de apreciere integrale a capacității procurorilor de a-și exercita funcția de procuror, dat fiind faptul, că Consiliul Superior al Procurorilor exercită atribuții de administrare a carierei procurorilor, inclusiv sub aspectul evaluării performanțelor acestora, Consiliul consideră necesar de a transmite prezenta hotărâre Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, în vederea inițierii procedurii de evaluare extraordinară a performanțelor procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev.

Pe cale de consecință, Consiliul Superior al Procurorilor apreciază că aspectele menționate validează soluția de admitere a contestației înaintată de către Inspekția procurorilor și cet. XXXXXX XXXXXX și de casare a hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-45/2024 din 06.12.2024, cu adoptarea unei noi hotărâri pe caz, prin care procurorii Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, să fie recunoscuți vinovați de comiterea abaterii disciplinare imputate, cu aplicarea sancțiunii stabilite de art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr.3/2016 - avertisment, ca fiind o măsură proporțională cu încălcarea reținută în sarcina acestora.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art. 37, art. 38 lit. a), art. 39 alin.(1) lit. a), art.51 alin.(6) , art.70 alin.(1) lit. f), art. 77, art. 86 alin. (3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestațiile înaintate de către Inspekția procurorilor și cet. XXXXXX XXXXXX împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-45/2024 din 06.12.2024.

2. A casa Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-45/2024 din 06.12.2024, emisă în privința procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev, cu adoptarea unei noi hotărâri.

3. A constata comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a aplica în privința procurorului Nicolae Solomei, sancțiunea disciplinară – avertisment.

4. A constata comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a aplica în privința procurorului Aurel Grigoriev, sancțiunea disciplinară – avertisment.

5. A iniția procedura de evaluare extraordinară a performanțelor procurorilor Nicolae Solomei și Aurel Grigoriev și a transmite prezenta hotărâre Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, în vederea organizării procedurii de evaluare.

6. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

7. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ